

Familieterapiens epistemologi ved tidens rand

- 'not knowing position' i parentes.

Velkommen igen!!!

- Så startede jeg med, i forlængelse af Marcelas oplæg, at sætte fokus på spørgsmålet om hvordan vi afgør hvad der er virkeligt, uvirkeligt og magisk. Det kom der følgende ud af:

Om sprogets magi og realisme

- Diskursen, og dens tilknyttede 'vidensregime', udpeger reglerne for hvad der er realistisk og urealistisk, for hvad der kan siges, for hvad der er utænkeligt at sige, for hvad der er meningsfuldt og for hvad der ikke er, og for hvad der kan anses for sandt og falskt, samt udpeger hvem der har ret til at ytre sandheden.
- Tag lige det her citat med:
- 'Når noget er begrebsliggjort som værende medlem af en bestemt kategori, er det ekstremt svært at se, at det også kan høre til en anden kategori. Medlemskabet af en kategori betragtes som dets 'realitet' og enhver der efterfølgende ser det som medlem af nogen anden kategori må være 'mad or bad'. Fra denne simplistiske slutning følger en anden, nemlig at dette perspektiv på realiteten ikke kun er normalt men også 'ærligt', 'autentisk' etc. 'Jeg kan ikke spille roller' hører man, når de der spiller spillet 'ikke at spille et spil', bliver mødt med muligheden for at kategorisere noget, som de har kategoriseret på en bestemt måde, som medlem af en anden kategori.
- (Watzlawick et. All. (1974) 'Change' p. 99

- Så skal Wittgenstein, i forlængelse af det foregående, lige bringes på banen , fordi han har haft en stor betydning for den sprogforståelse, der hænger uløseligt sammen med systemisk praksis, og som dukker op sammen med 2. ordens kybernetikken via filosofen Richard Rorty og som bringes videre ind i den familierapeutiske verden af først og fremmest Harry Goolishan, Tom Andersen, Peter Lang og Barnett Pearce.

Ludwig Wittgenstein

- 'Man kan sige: Med benævnelsen af en ting er endnu intet udrettet' (F.U. 49)
- 'Et ords betydning er dets brug i sproget' (F.U. 43)
- 'At forestille sig et sprog vil sige at forestille sig en livsform'(F.U. 19)

Sprogets relation og funktion:

- Sprog.....verden/virkelighed •
- Repræsentation, afbildning, sandt / falsk •

- Sprog.....praksis/livsform
- 'Gøremål', skabe, brug og effekt, samt magt

- Minus 'naiv- eller commonsense realisme' og 'psykisk ækvivalens'(Det der med at alt hvad der foregår udenfor også foregår i mig og alt hvad der foregår i mig også foregår udenfor.Velkendt eller?

- Kontingens(Niklas Luhmann)

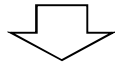
- Magt: Sprog, f.eks. fortællinger, er ikke kun menings-men også magtstrukturer.

- Så var der her et lille terapiklip, hvor misbrug eksternaliseres. Så var i gang med terapi og skulle derfor lige på det rene med systemisk praksis, fordi det er her det hele startede

Systemteori i aforistisk form:

- 'Helheden er mere end summen af delene'
- Eller

- '1+1 er mere end 2'

- 'Delen kan ikke kontrollere helheden'

- 'Instruktiv interaktion er ikke mulig'
- Samskabelse/samarbejde
- 'Forandring et sted i systemet påvirker de andre dele af systemet'

Om systemer

- Selvregulerende
- Selvkorrigerende
- Selvskabende
- Selvrefererende
- og ...ikke mindst her:

Evolutionære: Systemer er under udvikling (tilblivelse) og er ikke-afbalancerede, ikke-lineære, selvorganiserende netværk i en tilstand af diskontinuerlig forandring.

Terapeuter bliver som sådan del af en evolutionær proces. Det centrale er proces i stedet for struktur, fleksibilitet og forandring frem for stabilitet. Processer styres – som det bølgemønster der opstår, når to eller flere floder bliver til en af strømmen fra begge eller alle floder.

2. ordens kybernetik

- Heinz von Foerster: 'Cybernetics of cybernetics' (1974) og 'Observing systems' (1981)
- Jeg observerer mig selv observere det system som jeg er en del af og deltager i, hvorfor jeg indgår i beskrivelsen af det som observeres(dvs. objektivitet i parentes). 'Hermed fjernes grænsen mellem observatør og det observerede ,mellem subjekt og objekt , der indgår i en større cirkularitet'(Milanoskolen p.25).

Implikationer

- Neutralitet-nysgerrighed- uærbødighed og fordomme(Systemisk)
- Harlene Anderson og Collaborativ terapi:
- Not-doing: Ikke-instrumentalitet (minus metode og teknik)
- Not-knowing: 'Ikke at vide er afgørende for den implicitte antagelse, at betydning altid skabes i dialogens intersubjektive proces. Ikke-viden giver muligheder som viden ikke giver. *En af disse muligheder er dialog.*(Harlene Anderson 1997/2003,'Samtale sprog og terapi' p.176)
- Bakhtin: Monolog, dialogisk monolog, dialog

'Not-knowing&Doing'1

- Ikke-viden og ikke-instrumentalisering bliver som terapeutisk forandringsstrategi instrumentaliseret.
- Terapeuten bliver den der gennem sin 'empatiske lytten', 'autentiske tilstede-og medværen' og 'decentrerede neutralitet' bliver katalysatoren for klientens autentiske udtryk/eller/og fjerner de 'repressive kræfter', der indtil nu har 'modvirket' eller 'blokeret' for klientens udtryk, hvilket i sig selv er 'helende'.

- Jeg har valgt at tage de filosofiske argumenter der sætter 'not knowing position i parentes' ud, fordi de pt. er grundlaget for en artikel der er under udarbejdelse. Konklusionen er imidlertid at der er god grund til at indhente viden , hvilket de næste slides leverer et forrygende fint grundlag for der er skønt at gense .' *Check dem ud:*

Hypotesedannelse

- 'Hypotesedannelse' er interessant, fordi den implicit foreslår, at begrebet terapi betragtes som et forskningsprojekt udført sammen med familien. Denne forskning er imidlertid ikke af traditionel art, men minder mere om et eksperiment udført efter retningslinjer fra den nye fysik. Der er i virkeligheden ingen sandhed, kun en observatørs forsøg på sammen med familien at skabe en arbejdshypotese, som gør problemet logisk i sin sammenhæng. Hypotesen må derfor være 'systemisk', dvs. at den må redegøre for alle elementerne i problemsituationen og for hvordan de er forbundet med hinanden. Der gøres ikke noget forsøg på at se hypotesen som sand eller falsk. Det, som betyder noget er, at den er brugbar med hensyn til at føre til ny information, som bringer familien videre'. (Luigi Boscolo, Gianfranco Cecchin(1987)Systemisk Familieterapi. Milanoskolen p.21)

Om terapi I

- 'Måden de(Michel White&David Epston) formede spørgsmålene på, havde indflydelse på hvordan erfaringerne dannedes, begyndende med tilsyneladende simple minder. Helt nye realiteter blev skabt og genskabt i selve samtalen ved at låne betydningsfulde personer og unikke hændelser fra deres historier og ved at invitere fremmede vidner med, som ville tilbyde deres anerkendelse. For en distraheret læser kunne disse realiteter være blevet læst som repræsentationer af levede realiteter...Jeg begyndte at forstå at realiteterne blev dannet og erfaret på ny. Disse realiteter hørte til samtalen og ikke til kendskabet til fortiden. De levede erfaringer blev ikke fortalt, men blev genoplevet inden for de nye syn på verden'(Marcela Polanco,'Gentænkning af narrativ terapi', Systemisk Narrativt Forum 4, oktober 2015)

Om terapi II

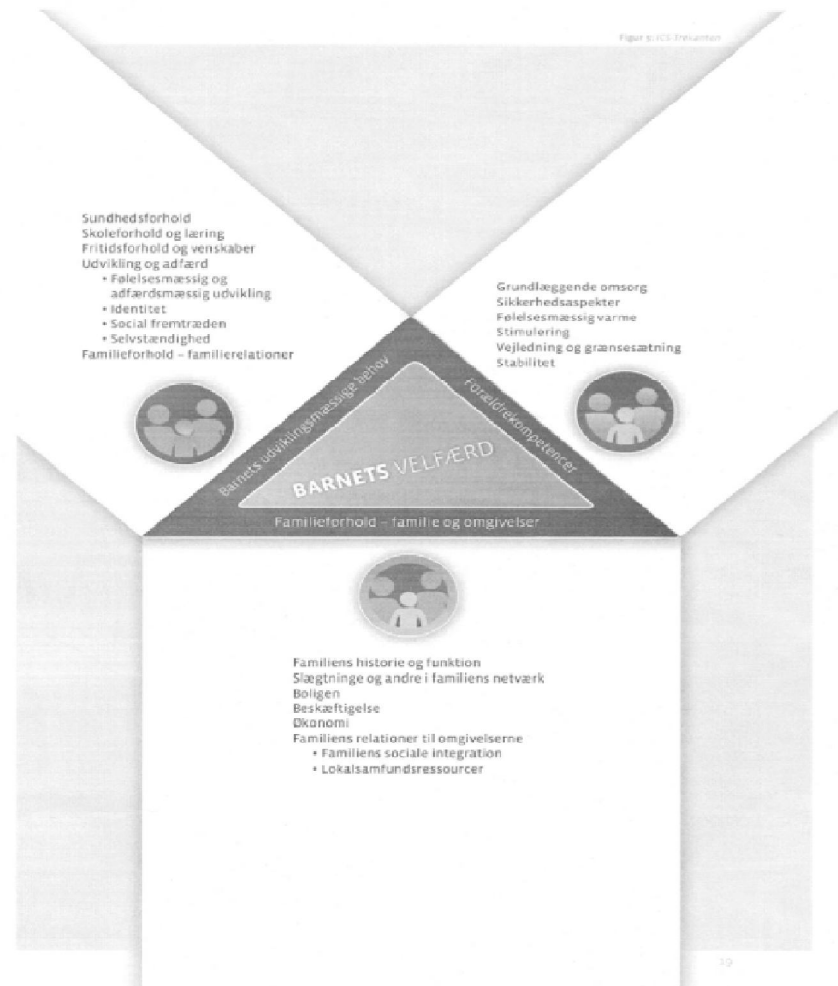
- 'Kløften mellem hvad der er kendt og familiært og hvad der er muligt for os at vide om vores liv kan betragtes som 'zonen for nærmeste udvikling.....
- Det er ved at overskride denne kløft mellem det kendte og familiære og hvad der er muligt at vide , at vi kan opleve en følelse af agenthed: en fornemmelse af at være i stand til at kunne regulere sit eget liv og til at kunne påvirke retningen af sit liv i overensstemmelse med ens intentioner , på en måde der er formet af ens kundskab om, og evner til at leve, livet.'(Michael White(2007 'Maps of narrative practice p.264))
- 'de-naturalisere', 'eksotisering', 'de – stabilisere'.

Forskning og Terapi

- 'Analytisk systematik kommer fra skæringspunkter mellem empiri(blik) og teorier(Generering af begreber og tænketeknologier) og fra den dynamisk proces mellem empiri og teorier(der holder hinanden på plads). Denne proces forløber som en transport af informationer og perspektiver mellem de to størrelser over tid, med mange deltransporter frem og tilbage som vilkår undervejs-indtil billedet efterhånden falder tilstrækkeligt meget på plads'
- 'Hvad forskeren tilbyder er en *vinkling på social virkelighed i bevægelse*, en vinkling som læseren kan bruge som et afsæt for videreudviklingen og genereringen af sin egen vinkling.' (Dorte Marie Søndergaard(2000))
- Forskningens gyldighed skal vurderes i forhold til dens værdi som produktiv tænketeknologi for udviklingen af praksisser, som de involverede vurderer er ønskelige og relevante for dem.

- Der kommer nu en video hvor forskningsperspektivet demonstreres live og efterfølgende er der et par historier fra virkeligheden om hvordan en 'commonsense' og en 'udviklingspsykologisk' læsning af en situation i en familieterapi , ender meget forskellige steder med meget forskellige konsekvenser. Disse eksempler fra familieterapien er også del af kommende artikel og springes derfor over her. Og så når vi frem til ICS:

Integrated Children's System

ICS

- Fokus er samspillet mellem disse tre hovedområder:
- Barnets udviklingsmæssige behov/ Forældrekompetencer
Familieforhold - familie og omgivelser

Redskab til:

- Sætte barnets behov i centrum
- Inddrage børn og forældre
- Indtænke både ressourcer og problemer
- Gøre afdækningen af barnets situation helhedsorienteret
- Understøtte systematisk sagsbehandling

Teoretisk fundament

- 'Det teoretiske i ICS er eklektisk, men det overordnede perspektiv er systemteoretisk med afsæt i Urie Bronfenbrenners økologisk systemteori. Her ses barnets udvikling og trivsel, forældrenes kompetencer og netværket som et samlet hele, hvilket gør, at udfordringer og løsninger anskues ud fra flere perspektiver, hvor interaktions-og samspilsperspektivet tillægges en afgørende betydning'(ICS håndbogen 9)

Familieterapiens svar 1

- Tusind tak til Socialstyrelsen og så går vi ellers i gang, og er hele tiden helt skarpe på at basis i systemisk og narrativ praksis handler om samarbejde , decentrerethed og ikke mindst uærbødighed:
- Sterns ikke-behavioristiske Udviklingspsykologi: Barnets interpersonelle univers og det intersubjektive relateringsområde (at kunne mærke den andens subjektive tilstand, afstemning), selvforfølelse (at handle, at have en vilje, at 'overføre og dele mening')
- Tilknytningsteorier: Bowlby , Ainsworth, Pat Crittenden
- Mentalisering
- Resiliens f.eks. Boris Cyrulnik
- Forsknings metodik (Autobiografi, Narrative-og situationsanalyser/diskursanalyse, forskning i familier og deres liv)
- Kommunikationsteori, Foucault og magtteorier samt etik og metafysik.

Familieterapiens svar 2

- Systemisk: Post Milano
- Uri Bronfenbrenner økosystemiske perspektiv:
- Mikrosystemet: De nære systemer som barnet til daglig befinder sig i
- Mesosystemet: Samspil og forbindelser mellem mikrosystemer
- Eksosystemer: Miljøer der indirekte kan påvirke mikro-og mesosystemet. (Forvaltningens møder)
- Makrosystemet: Politiske og kulturelle forhold og sociale organisationer (Børnepolitikken, økonomisk politik etc.)
- Kronar-(tids-)systemet: Generation, historisk og personlig tidslinje.
- Interpersonelle interaktionsmønstre (Procedurale hukommelsessystem):

Familieterapiens svar 3

- Temaet om 'at forstå' og 'være i stand til at læse familien', hjælpes overbevisende på vej af Karl Tomm i hans nye bog 'Mønstre I Interpersonelle interaktioner'(Mindspace 2015) her præsenteres følgende begrebsapparat :
- ' PIP(Patologiserende Interpersonelle mønstre) Kritisere / Forsvare sig
- DIP(Degenererende interpersonelle mønstre)Tilbageholde information/lære utilstrækkeligt
- HIP(Helende interpersonelle mønstre)Undskyldte/tilgive
- Wip(Velgørende interpersonelle mønstre) Give konstruktiv feedback/anerkende og korrigere egne fejl
- TIP(Transformative Interpersonelle mønstre)Spørge til oplevelse/fortælle om oplevelse
- SCIP(Sociokulturelle interpersonelle mønstre)kvinder er svage/mænd skal hjælpe kvinder

Implikationer: Problemer

- Få også lige den her med om hvordan hele forståelsen af hvad et problem er ændrer sig med Milanoskolen eller den systemiske terapi:
- 'I anden ordens modellen består behandlingsenheden både af den observerende og de observerede. Denne model kan ikke vinde gehør, så længe patologien formodes at befinde sig i en beholder: i 'et svagt ego', en 'borderline personlighed', et 'mangelfuldt gen' eller 'et dysfunktionelt familiesystem'. Familiesystemet er i sig selv et begreb, som måske har fået os alle af sporet. Det er langt bedre helt og aldeles at se bort fra begrebet familiesystem og tænke på behandlingsenheden som et system af meninger og forestillinger, som den behandlende professionelle bidrager til lige så aktivt som enhver anden. Vi vil da ikke sige at *systemet skaber problemet*, men vende sætningen om : *problemet skaber systemet*. Med andre ord eksisterer problemet ikke uafhængig af de 'observerende systemer', som gensidigt og kollektivt definerer problemet' (Milanoskolen p. 25-26)

magt

- Og når sproget ikke er overgivet os af 'verden' er det vores eget frembringelse , hvilket har været helt ustyrligt skabende . Så det skal vi bare vide .Læs med her:
- 'Det , der gør magten holdbar, der får os til at acceptere den, er simpelthen, at den ikke tynger os som en kraft der siger 'nej', men at den gennemkrydser og producerer ting, der forleder til nydelse, vidensformer, den producerer diskurs. Den skal snarere betragtes som et produktivt netværk, der løber gennem hele den sociale krop, end som en negativ instans, der har undertrykkelse som mål.
- (Foucault(1980) Truth and power)

- Så sluttede vi af med nogle terapiklip. Men her slutter vi af med Wittgenstein, så vi aldrig føler os helt sikre og bliver ligeglad med andre

Wittgenstein og sikkerhed

- 559: Du må huske på at sprogspelet så at sige er noget uforudsigeligt. Jeg mener: Det bygger ikke på grunde. Det er ikke fornuftigt (ufornuftigt). Det er bare – ligesom vores liv (Wittgenstein)
- HELD OG LYKKE!!!!!!!!!!!!